

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою НРЦ
протокол № 2 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НРЦ
_____Л.М.Ракович
«_____»_____2023р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (1-4 класи)
ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«НОВОМИКОЛАЇВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ
ЦЕНТР «ПАРОСТОК» ІМЕНІ В.А.ПОЛЬСЬКОГО»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗМІСТ

Розділ I Вступна частина

Розділ II Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями

Розділ III Навчальний план 1-4 класів (додаток 1)

Розділ IV Перелік модельних навчальних програм

Розділ VI Опис форм організації освітнього процесу

Розділ VII Опис інструментарію оцінювання

Розділ VIII Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами

Розділ IX Виховний складник

Розділ X Dodatok (навчальний план)

I. ВСТУП

Комунальний заклад «Новомиколаївський навчально-реабілітаційний центр «Паросток» імені В.А.Польського» Запорізької обласної ради у свої освітній діяльності керується згідно

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»; **розпорядження Кабінету Міністрів України** від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, який доповнено вимогами щодо організації дистанційної форми навчання, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01 серпня 2022 року №1371, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 серпня 2022 року № 932/38268

наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

Державним стандартом загальної середньої освіти: на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87).

Мета діяльності комунального закладу «Новомиколаївський навчально – реабілітаційний центр «Паросток» імені В.А.Польського» Запорізької обласної ради полягає в реалізації прав дітей з порушеннями мовлення на здобуття загальної середньої освіти та отримання комплексної реабілітації.

Головними завданнями навчально – реабілітаційного центру є: забезпечення права дітей, які потребують корекції мовленнєвого розвитку, на здобуття базового освітнього рівня загальної середньої освіти шляхом спеціально організованого освітнього процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою; розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого мислення вихованців, здійснення їх допрофесійної підготовки, формування соціально адаптованої особистості; сприяння фізичному і психічному розвитку дітей.

Призначення закладу полягає в наданні якісної базової загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації

особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими. Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення. Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості: випускник школи добре проінформована особистість; прагне до самоосвіти та вдосконалення; готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави; є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки; свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля; мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал. Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя. Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на

рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах. Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків.

МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

- реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);
- **забезпечення** діяльнісної спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість;
- реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків;
- наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів;
- зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА, ЩО РЕАЛІЗУЄТЬСЯ СПРЯМОВАНА НА:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- Формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;

- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом освітня програма початкової школи розроблялася на основі:

- для 1-2 класів – Державний стандарт початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272);
- для 3 класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 18.10.2019 № 1273);
- для 4 класів – Державного стандарту початкової загальної освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 18.10.2019 № 1273);
- Учні 1-4-х класів навчаються за типовими освітніми програмами, затвердженими наказом МОН від 26.07.2018 № 814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, наказ МОН від 16.08.2019 № 917).

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ:

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»), враховуючи досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів:

- 1 класу НУШ - 805 годин/навчальний рік,
- 2 класу НУШ – 875 годин /навчальний рік.
- 3 класу НУШ – 910 годин/навчальний рік,
- 4 клас НУШ - 910 годин/навчальний рік.

Відповідно до навчального плану для початкової школи, розробленого на підставі типової освітньої програми початкової освіти під керівництвом О. Я. Савченко:

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання;
- визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

• Додаток 9
до Типової освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання для дітей з тяжкими порушеннями мовлення

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7	7	7	7	28
	Іноземна мова	2	2	2	2	8

Математична	Математика	4	4	4	4	16
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	3	3	3	12
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1	1	4
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1	3
Мистецька	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво*	1	1	1	1	4
		1	1	1	1	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього:		22	23	23	23	91
Корекційно-розвиткова робота	Корекція мовлення	5	5	5	5	20
	Корекція розвитку	3	3	3	3	12
	Логоритміка	2	2	2	2	8
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2	8
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	2	2	6
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22	85
* або "Мистецтво" (інтегрований курс)		2	2	2	2	8
Директор департаменту загальної середньої та дошкільної освіти		Ю.Г. Кононенко				

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);

математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;

природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;

технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;

інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;

соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;

громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;

мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;

фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Інтегровано вивчається навчальний предмет «Я досліджую світ». При вивченні інтегрованого предмету «Я досліджую світ» здійснюється розподіл годин між освітніми галузями: природнича, громадянська, історична, соціальна і здоров'язбережна – разом 3 год./тиждень для учнів 1 – 2 класу.

Використання годин **варіативної складової** визначено таким чином:

у 1 – 4 класах:

- предмети за вибором – математика: для посилення предмета математика у 1-2-х класах заплановано по 1 год. на тиждень; у 3-4-х класах заплановано по 2 год. на тиждень для посилення предмета математика та літературне читання.

Очікувані результати навчання та компетентностей учнів

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які позначаються через уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді тощо.

Крім того, навчання в 1-4 класах сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя,

соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів з 01.09.2022 року буде здійснюватися відповідно до методичних рекомендацій, затверджених наказом МОН України від 13.07.2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»

ІІІ. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

1 - 4 класи

Пояснювальна записка

I. Загальні засади

Навчальний план для 1 – 4 класів (Додаток 1) закладу розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, на основі Освітньої програми комунального закладу «Новомиколаївський навчально-реабілітаційний центр «Паросток» імені В.А.Польського» Запорізької обласної ради (1 - 4 класи), типовими освітніми програмами, затвердженими наказом МОН від 26.07.2018 № 814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, наказ МОН від 16.08.2019 № 917), затвердженої рішенням педагогічної ради №1 від 31.08.2022.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, у 2 – 4 класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Мова навчання – українська.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

II. Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Навчальний план (1 – 4 класи) комунального закладу «Новомиколаївський навчально-реабілітаційний центр «Паросток» імені В.А.Польського» Запорізької обласної включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на збільшення кількості годин на вивчення предмету. Використання годин **варіативної складової** визначено таким чином:

у 1 – 4 класах:

- предмети за вибором – математика: для посилення предмета математика у 1-2-х класах заплановано по 1 год. на тиждень; у 3-4-х класах заплановано по 2 год. на тиждень для посилення предмета математика та літературне читання.

Повноцінність загальної освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових навчального плану. Так в основу систематизації матеріалів нової редакції державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами покладено освітні галузі «Мовно-літературна», «Математична», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Мистецька», «Технологічна», «Інформатична», «Фізкультурна». Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через навчальні предмети «Українська мова та літературне читання» «Іноземна мова - англійська». Освітні галузі «Математична», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» реалізується через однойменні навчальні предмети, відповідно, - «Математика», «Я досліджую світ». Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується навчальним предметом «Фізична культура». Освітня галузь «Технологічна» реалізується через предмет «Трудове навчання». Освітня галузь «Мистецька» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» або «Мистецтво»(інтегрований курс). Освітня галузь «Інформатична» реалізується через предмет «Інформатика».

Типові навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану через навчальні предмети. Вони охоплюють інваріантну складову та варіативну складову, якою передбачені додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, предмету за вибором. Інваріантна складова плану включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на компенсацію порушень мовленнєвого розвитку та створенню умов для формування навичок вільної комунікації, що сприятиме включенню дітей з тяжкими порушеннями мовлення до суспільного життя. Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: корекція мовлення, корекція розвитку, логоритміка, лікувальна фізкультура реалізуються через навчальні предмети та курси:

У 1 - 4 класах:

- корекція мовлення,
- корекція розвитку,

- логоритміка,
- лікувальна фізкультура;

III. Структура навчального року та режим роботи закладу

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», освітній процес у 2023/2024 навчальному році розпочнеться в День знань 1 вересня і триватиме до 28 червня 2024 року. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою у такі терміни (орієнтовно):

I семестр – з 01 вересня по 29 грудня (включно) 2023 року;

II семестр – з 15 січня по 31 травня (включно) 2024 року.

Терміни канікул – передбачено осінні, зимові, весняні

Осінні – з 30 жовтня по 05 листопада (включно) 2023 року;

Зимові – з 01.01.2024 по 14.01 (включно) 2024 року;

Весняні – з 25 березня по 31 березня (включно) 2024 року.

У разі продовження воєнного стану, в структурі навчального року можливі зміни (за рішенням педради) термінів й дат семестрів/канікул, форми навчання.

У закладі щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог

IV. ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Перелік навчальних програм щорічно переглядається на ШМО /відповідно до наказів та методичних рекомендацій МОН України/; за ними складається календарно-тематичне планування вивчення предметів:

1. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1- 2 класи (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)
2. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 класи (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)
3. Навчальні програми для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення Міністерство освіти і науки України Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, Київ -2014
4. «Корекція мовлення». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. (Трофименко Л. І., Ільяна В. М., Пригода З. С., Грибань Г. В., Аркадьева О. О.), Київ – 2016
5. «Корекція розвитку». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення. Рібцун Ю.В. Київ – 2015 р.

6. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція мовлення» для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (автори: Трофименко Л.І., Куравська Л.С.). Київ – 2018 р.

V. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Типи уроків відповідно до Типової освітньої програми для ЗЗСО:

- Формування компетентностей
- Розвитку компетентностей
- Перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей
- Корекція компетентностей
- Комбінований урок

Початкова освіта має такі цикли, як 1-2 і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, обумовлених готовністю до здобуття освіти.

У першому циклі (1-2 класи) організація освітнього процесу здійснюється із застосуванням **діяльнісного підходу** на інтегрованій основі з переважанням ігрових методів та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

У 1 класі очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,

- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- екскурсії,
- дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу в 2-4 класах є:

- різні типи уроку,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. Організація освітнього процесу може здійснюватись в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

VI. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

В умовах реалізації компетентнісно орієнтованого освітнього процесу оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є визначальним його компонентом. Результати оцінювальної діяльності учасників освітнього процесу зумовлюють вибір змісту, форм і методів учіння та навчання, коригування темпу опанування уміннями і навичками, визначеними освітніми програмами закладів загальної середньої освіти, та є інструментом реалізації індивідуального підходу в освітньому процесі. У 2023/2024 навчальному році оцінювальну діяльність здійснюють відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю,

саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Результати формувального оцінювання рекомендуємо виражати вербальною оцінкою учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Також пропонуємо врахувати, що оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час самооцінювання і взаємооцінювання. В оцінювальному судженні розкривають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог. Оцінювальне судження, зазвичай, виражає не лише емоційне сприйняття результату роботи учня, його прогресу (типу «Молодець!», «Чудово!»), а розкриває суть досягнутого учнем результату відповідно до конкретних очікувань (типу «Іменники в тексті визначено правильно, однак перевір написання слів у рядку...», «Дякую за старанність, хід розв'язування задачі обрано правильно, повтори способи обчислень за № 102 на с. 34» тощо). Рекомендуємо не допускати формулювання оцінювальних суджень, що принижують гідність дитини. Під час перевірки письмових робіт учнів учитель пропонує учням дотримуватися культури записів виконаних завдань. З метою формування навички письма, за потреби, подає зразок правильного написання цифри, букви, з'єднань букв у 1 класі у вільних рядках, у 2-4 класах - на полях сторінки зошита. межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендуємо проводити тематичні діагностувальні роботи. Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт пропонуємо добирати таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання рекомендуємо фіксувати у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, і повідомляти учням та їхнім батькам.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Підсумкове оцінювання Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання рекомендуємо зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітній програмі закладу, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Рекомендуємо визначати підсумкову оцінку за рік з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» пропонуємо здійснювати шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Пропонуємо дотримуватись конфіденційності під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання. У разі висловлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може запропонувати їм індивідуалізовану діагностувальну роботу з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учні, зазвичай, виконують в межах індивідуальної роботи під час уроку.

Підсумкову (річну) оцінку рекомендуємо визначати з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів. У свідоцтві досягнень учня пропонуємо надавати розгорнуту характеристику результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року.

VIII. КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВИЙ СКЛАДНИК ДЛЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Інваріантна складова навчальних планів для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме: розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами; розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості; формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з

особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти; створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій. Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з тяжкими порушеннями мовлення

Мета: компенсація порушень мовленнєвого розвитку та створення умов для формування навичок вільної комунікації, що сприятиме включенню дітей з тяжкими порушеннями мовлення до суспільного життя.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Визначення порушень мовленнєвого розвитку та механізмів їх виникнення.
2. Подолання мовленнєвих порушень з урахуванням механізмів їх виникнення та з опорою на найбільш збережені компоненти мовленнєвої та пізнавальної діяльності.
3. Попередження появи вторинних порушень мовленнєвого (дисграфії, дизорфографії та дислексії) та пізнавального розвитку.
4. Формування здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки. Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: корекція мовлення, корекція розвитку, логоритміка, ритміка лікувальна фізкультура.

Зміст корекційно-розвиткових занять спрямований на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, і реалізується через корекційно-розвиткові заняття: «Корекція мовлення», «Логоритміка», «Корекція розвитку» та «Лікувальна фізкультура».

Спеціальні корекційно-розвиткові заняття з «Корекції мовлення», «Корекції розвитку», «Логоритміки» та «Лікувальної фізкультури» проводяться в другу половину дня і регламентуються окремим розкладом.

Облік занять з «Корекції мовлення», «Корекції розвитку» і «Логоритміки» здійснюється в журналі без оцінювання навчальних досягнень учнів.

Облік занять з «Лікувальної фізкультури» здійснюється в окремому журналі без оцінювання навчальних досягнень учнів.

З усіма учнями закладу проводяться заняття з корекції мовлення. Групи комплектуються з урахуванням мовленнєвих порушень. Враховуючи особливості психофізичного розвитку учнів із важкими розладами мовлення у поєднанні із опорно-руховим апаратом, їх інтереси, індивідуальні освітні потреби.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Мережа класів формується на підставі нормативів їх наповнюваності, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 відповідно до санітарно-гігієнічних умов, допустимої площі на одного вихованця. Наповнюваність класів, груп встановлюється окремо для кожного з освітніх підрозділів, що входять до структури Центру, у відповідності з чинним законодавством та інструктивно-нормативними документами.

Корекційно-розвиткові заняття у Новомиколаївському НРЦ проводять кваліфіковані спеціалісти з відповідним рівнем освіти: вчитель-логопед, інструктор

з лікувальної фізкультури, вчитель логоритіки і ритміки, вчитель з фізичної культури.

ІХ. ВИХОВНИЙ СКЛАДНИК

В умовах дистанційного навчання дітей з особливими освітніми потребами роль вихователя посилюється, оскільки такі діти в умовах воєнного стану потребують особливої уваги та підтримки в освітньому процесі. У зв'язку з безпековою ситуацією щодо невідкриття пансіону вихователі, які працюють в закладі, можуть:

- організовувати спільно з учителем/ями освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання;

- забезпечувати навчання учня з особливими освітніми потребами, у тому числі за потреби здійснює в межах свого педагогічного навантаження індивідуальне підключення поза часом уроку, який здійснюється онлайн, та надає додаткові пояснення, виконує разом з дитиною домашні завдання, які були їй не зрозумілі;

- надавати додаткові пояснення дитині щодо виконання матеріалу, який вивчається, та завдань в окремій онлайн кімнаті, забезпечує перевірку виконання таких завдань;

- забезпечувати комунікацію закладу освіти та батьків (інших законних представників дитини) з метою організації навчання учнів з особливими освітніми потребами;

- координувати дистанційне навчання з батьками (іншими законними представниками) дитини, у тому числі завчасно попереджає про зміни розкладу, необхідні навчально-дидактичні матеріали тощо;

- здійснювати підготовку матеріалів для дистанційного навчання для учнів з особливими освітніми потребами, у тому числі консультує батьків щодо їх використання;

забезпечувати підготовку індивідуальних завдань та адаптацію навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей учня з урахуванням умов дистанційного навчання;

забезпечувати індивідуалізацію технологій дистанційного навчання з урахуванням особливих освітніх потреб, у тому числі обирає відповідні інструменти, консультує батьків щодо технічних особливостей їх використання з учнями з особливими освітніми потребами;

за потреби допомагати вчителю під час проведення дистанційних занять, зокрема допомагати під час поділу учнів на пари і групи в ZOOM-конференціях, може приєднуватись до будь-якої пари/групи в будь-який момент, допомагати та виправляти помилки, слідкувати за підняттям рук учнів, вмикати та вимикати мікрофони, включати демонстрацію екрану для показу презентацій та відео, слідкувати за чатом та відповідати на питання учнів та батьків, які виникають під час уроку;

допомагати вчителю при роботі з іншими учнями класу, які потребують першого рівня підтримки в закладі освіти, додаткових пояснень, індивідуального підходу, мають проблеми з опануванням матеріалу, у тому числі у зв'язку з перебуванням закордоном чи на тимчасово окупованих територіях, відсутністю доступу до онлайн занять, наявністю психологічної травми;

надавати учню та його батькам (іншим законним представникам) рекомендації щодо дотримання норм при користуванні комп'ютерною технікою, щодо організації робочого місця дитини.

Додаток 1

Навчальний план

КЗ «Новомиколаївський навчально – реабілітаційний центр «Паросток»
імені В. А. Польського» ЗОР на 2023/2024 н.р.

Мова викладання – українська

Додаток 9 до наказу МОН України від 26.07.2018р. № 814

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1-А,Б	2-А,Б	3-А,Б	4-А,Б
		укр. мова навч.	укр. мова навч.	укр. мова навч.	укр. мова навч.
	Інваріантна складова				
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7	7	7+1	7+1
	Англійська мова	2	2	2	2
Математична	Математика	4+1	4+1	4+1	4+1

Природнича					
Соціальна і здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3	3	3
Громадянська та історична					
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		22+1	23+1	23+2	23+2
Корекційно-розвиткова робота	Корекція мовлення	5	5	5	5
	Корекція розвитку	3	3	3	3
	Логоритміка	2	2	2	2
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2
Варіативна складова		1	1	2	2
предмет за вибором: математика		1	1	1	1
предмет за вибором : укр.мова (читання)				1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		20	21	22	22
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		35	36	37	37
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		35	36	37	37

